

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla ... ügygondnok által képviselt **felpres neve (címe)** felperesnek - dr. Borka Sándor ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű, dr. Borka Sándor ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű és dr. Borka Sándor ügyvéd által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** III. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. február hó 14. napján kelt 3.G.40.105/2007/13. számú ítélete ellen az I. és III. rendű alperesek által 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit azzal **hagyja helyben**, hogy az I. és III. rendű alperesek által fizetendő perköltséget első- és másodfokú perköltségnek tekinti.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 24.000 (Huszonnégyezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, továbbá kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 141.600 (Egyszáznegyvenegyezer-hatszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes az 1992. július 20-án kelt társasági szerződéssel alakult, cégbejegyzésére 1993. január 19-én került sor. Beltagja és egyben a társaság üzletvezetője **személy 1**, kültagja az I. és II. rendű alperesek, valamint **személy 2** volt. 2000. szeptember 1-én a tagok a társasági szerződést módosították, **személy 2** tagsági viszonya megszűnt, és a társasági szerződés 8. pontja kiegészült azzal, hogy az üzletvezető megbízatása öt évre szól.

A beltag és az I. rendű alperes házastársak voltak, házasságuk 2001-ben felbontásra került, majd a beltagot a Békéscsabai Városi Bíróság P.20.156/2002/8. szám alatti ítéletével cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezte. A gondnokság a Békés Megyei Bíróság 2.Pf.20.580/2003/6. szám alatti ítéletével 2003. október 21-én jogerősen megszüntetésre került.

A családi kapcsolatok megromlásával, illetve a beltag gondnokság alá helyezésével a társaság működése elnehezült, iratanyagát, bélyegzőjét és készpénzállományát az I., illetve a II. rendű alperesek vették magukhoz.

2003. március 17-én az I. és II. rendű alperesek, valamint az I. rendű alperes testvére, **személy 3** létrehozták a ... Bt-t, a III. rendű alperest, melynek beltagja **személy 3**, kültagja pedig az I. és II. rendű alperes lett.

Tekintettel arra, hogy a társaság törvényes működésének helyreállítására irányuló törekvések nem vezettek eredményre, a tagok 2003. november 21-én elhatározták a társaság egyszerűsített végelszámolással való megszüntetését, s végelszámolónak **személy 4-t** választották meg.

A végelszámolás 2003. november 26. napjával vette kezdetét. 2003. december 25-én a végelszámoló elkészítette a társaság vagyonfelosztási javaslatát. Ugyanezen időpontban elkészült a végelszámolói zárójelentés is. **Személy 1** beltag azonban mind a vagyonfelosztási javaslat, mind a zárójelentés aláírását megtagadta, ezért a végelszámolás nem ment teljességbe, függetlenül attól, hogy az ezzel kapcsolatos iratok a cégbírósághoz benyújtásra kerültek. A végelszámoló a társaság tartozásait az általa kezelt bankszámláról rendezte, majd a tartozások kifizetése után megmaradt mintegy 785.000 Ft körüli összeget bírói letétbe helyezte, mely utóbb a felperes képviselőjét ellátó ügyvéd számlájára került. A társaság készpénzvagyonyának másik elemét képező házipénztár 1.180.310 Ft összege az I. rendű alperesnél maradt, melyből azonban a társaság céljait szolgáló kifizetés nem történt, s azzal az I. rendű alperes utóbb a társaság felé nem számolt el.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 1.180.310 Ft és a fenti összeg 2002. évi január hó 1. napjától járó kamatainak a megtérítésére, az I. és II. rendű alpereseket a társaság iratainak, könyvelési anyagának, a III. rendű alperest pedig a felperes tulajdonában álló hűtőszekrény, telefon, vízmelegítő, Toyota típusú gépkocsi, 2 db pénztárgép, telefax, számítógép és irodabútor kiadására. Nem tette vitássá, hogy a társaságnak nincs törvényes képviselője, azonban változatlan volt álláspontja tekintetben, hogy az iratok a társaságot illetik meg és a kiadási igénynek helye van. A házipénztár vonatkozásában hangsúlyozta, hogy annak összegét és birtoklásának tényét az I. rendű alperes elismerte, és nem bizonyított olyan a társaság érdekét szolgáló költsékezést, amely az elszámolási kötelezettséget kizárná. Az ingóságok tekintetében kiemelte, hogy azok egy egységes elszámolás részeként az I. és II. rendű alperesek tulajdonába kerültek volna, a tervezett vagyonfelosztási javaslat azonban nem ment fogantatba, ugyanakkor az ingók a III. rendű alpereshez kerültek anélkül, hogy ellenértékük kifizetését nyert volna.

Gf.III.30.196/2008/5. szám

Az I-III. rendű alperesek a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérték. Nem tették vitássá, hogy a felperesi társaság irataival az I. rendű alperes rendelkezik, azonban álláspontjuk az volt, hogy iratkiadási kötelezettség nem terheli, mivel a felperesi társaságnak nincs olyan törvényes képviselője, akinek az iratok átadhatók lennének. Mindez véleményük szerint az egyéb igények teljesíthetőségét is kizárja. A fentiek mellett is fenntartották azon előadásukat, hogy az I. rendű alperest a házipénztár megfizetése nem terheli, a III. rendű alperes pedig a birtokában lévő ingóságok vételárát a felperesnek megfizette..

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott 3.G.40.105/2007/13. számú ítéletével kötelezte az I. rendű alperest 1.180.310 Ft, I. rendű alpereshez került és el nem számolt házipénztár összegének, valamint járulékainak megfizetésére, továbbá kötelezte a III. rendű alperest a jogosulatlanul birtokába került, összesen 131.254 Ft értékű ingóság kiadására. Ezt meghaladóan az iratkiadási kötelezettség tekintetében előterjesztett kereseti kérelmet elutasította. Az I. és III. rendű alperest a felperes javára, míg a felperest a II. rendű alperes javára kötelezte perköltség megfizetésére. A házipénztárral összefüggésben álláspontja az volt, hogy a házipénztár a végelszámolás megghiúsulása folytán jelenleg is a társasági vagyon részét képezi, és miután **személy 4** tanú vallomásából, valamint az I. rendű alperes személyes elismerő nyilatkozatából megállapítható, hogy 1.180.310 Ft összegben a házipénztár összege 2003. december 25. napján az I. rendű alpereshez került, azzal a társaság felé nem számolt el azóta sem, azt saját nyilatkozata szerint elköltötte, így ezen összeg megtérítésére a felperes felé késedelmi kamataival együtt köteles. A III. rendű alperessel szemben támasztott ingó kiadási igények vonatkozásában megállapította, hogy a nem vitatott értékmegjelölésű ingóságok úgy kerültek a III. rendű alperes birtokába, hogy habár a III. rendű alperes készpénzfizetési számlát állított ki, ahhoz azonban tényleges készpénzfizetés vagy átutalás nem társult, **személy 4** tanúvallomásából megállapíthatóan ugyanis az ingóságok ellenértéke is elszámolás részét képezte volna, ezzel az összeggel az I. és II. rendű alperesek jutója csökkent volna, a végelszámolás eredményes befejezése esetén. Miután a végelszámolás jogi értelemben nem fejeződött be, nem került sor a felperes jogutód nélküli törlésére, így a III. rendű alperes köteles az ellenérték nélkül birtokába jutott ingóságok kiadására, összesen 131.254 Ft összegben. Az iratkiadási kötelezettség tekintetében megállapította, hogy miután a felperesi társaságnak érvényesen megválasztott üzletvezetője jelenleg sincsen, ezért fokozottan ügyelni kell arra, hogy a felperesi társaság megszűnéséig, vagy a tagjaiban bekövetkezett változásig az iratok ellenőrizhető körülmények között legyenek, hogy a társaság törvényi kötelezettségeinek a hatóságok, harmadik személyek felé eleget tudjon tenni, ezért etekintetben a kereseti kérelmet elutasította, utalva arra, hogy ilyen körülmények között nem állapítható meg, hogy az iratkiadási kötelezettség kinek a részére lenne teljesíthető. A házipénztár összegének megfizetése, illetve az ingó kiadási kötelezettség teljesítése tekintetében azért nem látott akadályt az I. és III. rendű alperes marasztalására, mert amennyiben a cégbíróság előtt folyamatban lévő törvényességi felügyeleti eljárásban a felperesi társaság törvényes képviselője nem rendeződik, úgy kifizetések, szükség esetén bírói letét útján is teljesíthetők. Az eltelt

hosszú idő távlatában fennáll a lehetőség arra, hogy bizonyos ingók hiányában az ingó kiadási kötelezettség tekintetében is az értékkiegyenlítés kap teret, ugyanakkor a meglévő ingók tekintetében pedig a Ptk. 196. §-a szerinti felelős őrzés szabályai állhatnak be, így nincs akadálya az ingók kiadásáról rendelkezni.

Az elsőfokú ítélettel szemben az I. és a III. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést, melyben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezései megváltoztatását, az I. rendű alperes 1.180.310 Ft és járulécai erejéig történő marasztalásának mellőzését, továbbá az ingó kiadásra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések megváltoztatását, és etekintben is a kereset elutasítását. Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az elszámolásnál figyelembe kell venni, hogy **személy 4** végelszámoló **személy 1** részére kifizetett 783.000 Ft-ot, ami oly módon került meghatározásra, hogy ez az összeg volt a felperesi társaság összes házipénztárban és bankszámlán lévő készpénzének háromfelé történő felosztása után volt **személy 1** jutója. Ez a készpénz hányad jelenleg is **személy 1** rendelkezésére áll, így az I. rendű alperes további összeg megfizetésére nem köteles, mert a házipénztárban lévő összeg a két kültagot illeti meg. A III. rendű alperes vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az APEH a 2005. november 10-én kelt jegyzőkönyvében részletesen vizsgálta a III. rendű alperes és a felperes közötti gazdasági kapcsolatokat, azt rendben találta, így az elsőfokú eljárásban kirendelt igazságügyi könyvszakértő ezzel ellentétes megállapításai megalapozatlanok.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy a felperes végelszámolására csak kísérlet történt, azonban az nem ment teljesezésbe, így az I. rendű alperes indokolatlanul hivatkozik a kültagokat megillető „jutóra”. Miután joghatályos végelszámolás nem történt, így egyértelmű, hogy a pénz a társaságnak visszajár. Az I. rendű alperes indokolatlanul azonosítja a felperest a beltág **személy 1**-vel. Az APEH vizsgálattal kapcsolatos alperesi fellebbezési hivatkozással kapcsolatosan annyit jegyzett meg, hogy az APEH több hiányosságot, szabálytalanságot is feltárt, ezért nem felel meg a valóságnak a fellebbezés ezzel ellentétes állítása és ezen alapon a szakértői véleményt támadó nyilatkozata.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki: A tervezett, de meg nem valósult végelszámolás keretében - az I. és II. rendű alperesek jutója figyelembevételével - a III. rendű alpereshez került 1 db hűtőszekrény 38.609 Ft, 1 db telefon 6.250 Ft, 1 db vízmelegítő 45.145 Ft, 1 db Toyota típusú gépkocsi 10.000 Ft, 2 db pénztárgép 12.500 Ft, 1 db telefax 6.250 Ft, 1 db számítógép 6.250 Ft, 1 db irodabútor 4 db-os polckészlettel 6.250 Ft értékben. Az áruféleségek ellenértékét a III. rendű alperes nem fizette ki, a végelszámolás sikeres befejezése esetén ezt a tagoknak járó összeg meghatározásánál kompenzálták volna.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást már az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló adatok alapján egészítette ki.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az ítéletábra elsődlegesen leszögezi, hogy a fellebbezési eljárásnak az iratkiadási kötelezettséggel kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezések nem képezték tárgyát. Az alperesi fellebbezés tükrében kizárólag a házipénztár összegének megtérítésével, és a III. rendű alpereshez került ingóságok kiadásával kapcsolatos igényeket kellett érdemben vizsgálni. A házipénztárral kapcsolatosan a megismételt eljárásban egyértelművé vált, hogy annak összege 1.180.310 Ft volt. Kétséget kizáró bizonyítékok, **személy 4** tanúvallomása és az I. rendű alperes ezzel egybecsengő elismerő nyilatkozata támasztották alá, hogy ez az összeg teljes egészében az I. rendű alpereshez került. Az is vitán felül megállapítható az I. rendű alperes elismerő nyilatkozata alapján, hogy ez az összeg nem került megtérítésre a felperesnek, azt az I. rendű alperes nem a felperes céljaira költötte. Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy az I. rendű alperesnek ezen összeggel elszámolási kötelezettsége áll fenn a felperes felé. Az I. rendű alperesi fellebbezés abból a téves kiindulópontból helyezkedik eltérő álláspontra, hogy a felperes végelszámolására tett kísérletek jogi értelemben is értékelhetők. Az ítéletábra nyomtatékosan rámutat arra, hogy a felperes és **személy 1** beltág személye egymással nem azonosítható, a társaság és annak korlátlan felelősséggel tartozó beltágja elkülönült, autonóm jogalanyok, így egy meg nem valósult végelszámolás eredményeként a társaság tagjai között tételezett elszámolás a peres felek közötti elszámolási jogviszonyba nem keverhető bele. Ilyen körülmények között alaptalan a fellebbezés arra történő hivatkozása, hogy **személy 1** is megkapta azt a jutó összeget, ami a házipénztárban elhelyezett készpénz I. rendű alpereshez került összege volt, és amely a III. rendű alpereshez került ingóságokkal együtt a végelszámolás befejezése esetén a tagoknak járó juttatások körében figyelembe vehető lett volna. Tény, hogy a végelszámolás befejezése megghiúsult, így annak jogi következményei a tagok egymás közötti jogviszonyában sem vonhatók le, de különösen nem értékelhetők annak következményei a társaság és annak kültagja közti jogviszonyban. Mindebből következően helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság arról, hogy az I. rendű alperest megtérítési kötelezettség terheli az általa nem vitatottan átvett, de a felperesnek vissza nem szolgáltatott házipénztár és annak átvételtől számított késedelmi kamata tekintetében.

Az ingó kiadási kötelezettséggel összefüggésben a fellebbezés csupán az APEH vizsgálat és a szakértői vélemény közti ellentmondásokra hivatkozott, ilyen ellentmondást ugyanakkor az ítéletábra felfedezni nem tudott. Az nem volt vitatott, hogy az ingóságok milyen összegben kerültek a III. rendű alpereshez, és a megismételt eljárásban lefolytatott tanúbizonyításból, **személy 4** tanúvallomásából az is egyértelmű volt, hogy az ingók oly módon kerültek a III. rendű alpereshez, hogy habár számla arról lett kiállítva, azonban a felperes felé teljesítés nem történt, ez is a végelszámolás befejezése esetén a tagok közötti elszámolás részét képezte volna. Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy a III. rendű alperes köteles a jogosulatlanul birtokába jutott ingóságokat kiadni, vagy ennek hiányában azok ellenértékét megfizetni.

Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bírósággal tekintetben is, hogy a felperesi törvényes képviselő hiánya nem akadályozza sem az I. rendű alperest terhelő készpénzfizetési kötelezettség teljesítését, sem pedig a III. rendű alperes ingó kiadási kötelezettségét, ezért

önmagában a törvényes képviselő hiánya miatt sincs mód az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezései megváltoztatására.

Összességében az ítélet tábla - mindenben osztva az elsőfokú ítéletben kifejtett érdemi jogi érveket - a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit helyben hagyta. Tekintettel arra, hogy megismételt eljárásban került sor a fellebbezés elbírálására, és az elsőfokú bíróság a megismételt elsőfokú eljárás viteléért a korábbi eljárásban előlegezett díjhoz képest újabb ügygondnoki díjat helyeztetett letétbe és rendelkezett annak kiutalásáról is, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az ily módon felperesi képviselőt ellátó ügygondnok részére kiutalt összegek a Pp. 74. §-ára és a PK. 149-es számú állásfoglalásra is tekintettel fedezik mind az első, mind a másodfokú eljárásban kifejtett ügygondnoki tevékenység ellenértékét, ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését azzal hagyta helyben, hogy az ügygondnok tekintetében azt első és másodfokú perköltségnek is tekintette (Pp. 78. § /1/ bekezdés, 81. § /1/ bekezdés, 253. § /2/ bekezdés). Észlelte ugyanakkor az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban nem rendelkezett a Békés Megyei Bíróság 2007. április 26. napján kelt 3.G.40.022/2005/57. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által előterjesztett fellebbezés illetékének viseléséről. Az I. rendű alperes illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült, így sem a korábbi elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezésére, sem jelen fellebbezésére eljárási illetéket nem rótt le. A korábbi fellebbezési eljárásban az I. rendű alperes fellebbezése miatt 94.800 Ft összegű le nem rótt eljárási illeték merült fel (1.180.310 Ft házipénztár megfizetésével kapcsolatos rendelkezés, továbbá az iratkiadási kötelezettség, mint meg nem határozható pertárgyérték után), ugyanakkor jelen eljárásban az I. rendű alperesi fellebbezés után 70.800 Ft összegű le nem rótt eljárási illeték merült fel (az 1.180.310 Ft összegű marasztalási összeg tekintetében). Az ítélet tábla a Pp. 253. § /3/ bekezdésére figyelemmel - a fellebbezés jogi korlátaira tekintet nélkül - a Pp. 81. § /1/ bekezdését és 78. § /1/ bekezdését is értékelve, az 1990. évi XCIII. törvény 74. § /3/ bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján rendelkezett a fentebb kifejtettek szerint az első- és másodfokú eljárásban felmerült le nem rótt eljárási illeték viseléséről.

Szeged, 2008. július 1. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bírő

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró